FITXA IDENTIFICATIVA

Dades de l'Assignatura

Codi	34389
Nom	Pràcticum IV
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	18.0
Curs acadèmic	2017 - 2018

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1200 - Grau d'Infermeria	Facultat d'Infermeria i Podologia	4	NUL

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1200 - Grau d'Infermeria	18 - Pràctiques integrades a l'Àrea/Departament de salut	Pràct. Externes

Coordinació

Nom	Departament
MARTINEZ SABATER, ANTONIO	125 - Infermeria

RESUM

El model de pràctiques integrades en el Departament / Àrea de Salut desenvolupat en el Grau d'Infermeria, integra els coneixements, habilitats, destreses, actituds i valors adquirits en totes les matèries de la titulació incorporant tant les ciències biològiques, com mèdiques i socials. No obstant això, cal tenir en compte que la pràctica en institucions sanitàries és un component essencial del procés d'ensenyament aprenentatge en Infermeria, oferint l'oportunitat de desenvolupar un coneixement pràctic diferent, adquirit mitjançant l'acció, en permetre reconèixer diferents situacions i intervenir amb una resposta concreta donada per la pràctica, considerant-se un coneixement lligat a l'experiència, i centrat no només en l'atenció a la persona sinó a la família i la comunitat. En aquest cas, l'assignatura Pràcticum IV completa el procés iniciat amb l'assignatura "Introducció a la Pràctica d'Infermeria" i que ha seguit amb les assignatures del Practicum I i II permetent una visió integral de la persona, la família i la comunitat desenvolupat en els Centres de Salut, Centres de Salut Pública i les unitats de suport a l'Atenció Primària.

Les assignatures Practicum III i IV es desenvolupen en l'àmbit de l'atenció especialitzada hospitalària. D'una banda en el Practicum III a les sales d'hospitalització general (mèdiques i quirúrgiques), mentre que l'assignatura Pràcticum IV està dissenyada per desenvolupar-se en els serveis més especialitzats hospitalaris: UCI, Reanimació, Urgències i Quiròfan, amb rotatoris puntuals en unitats de Maternoinfantil i / o Salut Mental. En ella es preveu que l'alumnat adquireixi habilitats i destreses en el maneig

d'instruments i la realització de tècniques relacionades amb la "Infermeria Medicoquirúrgica" i "Gestió i Administració dels Serveis de Salut", així com aplicant en elles, les diferents proves i procediments a realitzar en cada servei, permetent relacionar els processos fisiopatològics i les cures específiques d'infermeria apresos, utilitzant per a això les diferents guies de pràctica clínica, vies clíniques i protocols de cures per tal de garantir la qualitat en els serveis i la seguretat de la persona atesa. Hem d'assenyalar que tot i les característiques d'especialització i tecnificació típiques d'aquests serveis, a l'hora de la valoració i la planificació de les cures sempre es té present mantenir una visió integral de la persona i de la seva família i el seu entorn.

Amb l'assignatura Pràcticum IV, es culmina la formació pràctica en cures d'infermeria, en el nivell especialitzat de salut, com un nivell integrat dins del procés assistencial. S'hi fa que l'alumnat aprengui estant en contacte directe amb una persona sana o malalta i la seva família. En aquesta unitat intervenen totes les matèries relacionades amb el cicle vital.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

És requisit necessari per a la matrícula en les Assignatures de la Matèria haver superat 90 crèdits ECTS.
Es recomana compaginar la matrícula amb l'assignatura Pràcticum III i haver superat les assignatures Pràcticum I i Pràcticum II, i així com les assignatures relacionades amb el cicle vital en què s'han estudiat les actuacions d'infermeria en els processos més freqüents en els diversos sectors poblacionals

COMPETÈNCIES

1200 - Grau d'Infermeria

- Conèixer l'ús i la indicació de productes sanitaris vinculats a les cures d'infermeria, posant una atenció especial a la diferència segons edat i sexe.
- Ser capaç, en l'àmbit de la infermeria, de prestar una atenció sanitària integral i professional adequada a les necessitats de salut de la persona, la família i la comunitat que atenen, des del reconeixement al dret a la salut dels ciutadans i ciutadanes, i d'acord amb l'estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que estableixen les normes legals i deontològiques aplicables.
- Promoure i respectar el dret de participació, informació, autonomia i el consentiment informat en la presa de decisions de les persones ateses, d'acord amb la forma en què viuen el procés de salut-malaltia i mort.

- Treballar en equip, entenent aquest com a unitat bàsica en què s'integren, estructuren i organitzen, de forma uni- o multidisciplinària i interdisciplinària, els professionals i altre personal de les organitzacions assistencials, com a forma d'assegurar la qualitat de l'atenció sanitària.
- Mantenir i actualitzar la competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge de manera autònoma de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat en l'atenció a la salut.
- Conèixer i aplicar els fonaments i principis teòrics i metodològics de la infermeria, per a la promoció i protecció de la salut, la prevenció de la malaltia i l'atenció integral de les persones, amb la finalitat de millorar la qualitat de vida de la població.
- Basar les intervencions de la infermeria en l'evidència científica i en els mitjans disponibles.
- Planificar i prestar cures d'infermeria dirigides a persones, família o grups, orientats als resultats en salut, i avaluar-ne l'impacte mitjançant guies de pràctica clínica i assistencial, que descriuen els processos pels quals es diagnostica, tracta o cuida un problema de salut.
- Dissenyar sistemes cures dirigides a persones, família, grups i comunitat, orientades als resultats en salut, i avaluar-ne l'impacte i establir les modificacions oportunes.
- Promoure i respectar el dret de participació, informació i autonomia en la presa de decisions de les persones ateses, d'acord amb la forma en què viuen el seu procés de salut-malaltia i mort.
- Realitzar les cures d'infermeria basant-se en l'atenció integral de la salut, la cooperació multidisciplinària, la integració dels processos i la continuïtat assistencial, en coordinació amb tots els nivells de l'atenció sanitària i d'altres recursos i serveis sociosanitaris.
- Conèixer les estratègies per a adoptar mesures de confortabilitat i atenció de símptomes, dirigides al pacient, a la família i a la persona cuidadora no professional, en l'aplicació de cures pal·liatives que contribuïsquen al benestar de les persones amb malaltia en estat avançat i terminal i dels seus familiars.
- Planificar, organitzar i avaluar activitats formatives dirigides al personal d'infermeria i a altres professionals de la salut.
- Establir una comunicació veraç, eficaç i respectuosa amb pacients, família, grups socials, altres professionals i mitjans de comunicació, tant de forma oral com escrita, i fomentar l'educació per a la salut.
- Establir procediments d'avaluació, utilitzant principis cientificotècnics i de qualitat.
- Conèixer, valorar críticament i saber utilitzar les fonts d'informació clínica, biomèdica i sanitària, per obtenir, organitzar, interpretar i comunicar la informació científica i epidemiològica.
- Aplicar les tecnologies de la informació i de la comunicació en les activitats clíniques, terapèutiques, preventives, de promoció de la salut i d'investigació.
- Comprendre la importància i les limitacions del pensament científic en l'estudi, la prevenció i el maneig de l'estat de salut de les persones.
- Conèixer els diferents grups de fàrmacs, els principis de la seua autorització, ús i indicació i els mecanismes de la seua acció. Utilització dels medicaments, avaluant els beneficis esperats i els riscos associats i/o efectes secundaris derivats de la seua administració i consum en funció de la diferència sexual.

- Aplicar les tecnologies i sistemes d'informació i comunicació de les cures de salut.
- Reconèixer les situacions de risc vital i saber executar maniobres de suport vital bàsic i avançat.
- Aplicar el procés d'infermeria per proporcionar i garantir el benestar, la qualitat i seguretat a les persones ateses.
- Conèixer i aplicar els principis que sustenten les cures integrals d'infermeria.
- Dirigir, avaluar i prestar les cures integrals d'infermeria a l'individu, a la família i a la comunitat.
- Conèixer les alteracions de salut de l'adult, identificant les manifestacions que apareixen en les seues diferents fases. Identificar les necessitats de cura derivades dels problemes de salut. Analitzar les dades recollides en la valoració, prioritzar els problemes del pacient adult, establir i executar el pla de cures i realitzar-ne l'avaluació.
- Identificar les característiques de les dones en les diferents etapes del cicle reproductiu i en el climateri i en les alteracions que es poden presentar proporcionant les cures necessàries en cada etapa. Aplicar cures generals durant el procés de maternitat per facilitar l'adaptació de les dones i els nounats a les noves demandes i prevenir complicacions.
- Conèixer els aspectes específics i les cures del nounat. Identificar les característiques de les diferents etapes de la infància i adolescència i els factors que condicionen el patró normal de creixement i desenvolupament. Conèixer els problemes de salut més freqüents en la infància i identificar les seues manifestacions. Analitzar les dades de valoració de l'infant.
- Comprendre els canvis associats al procés d'envellir i la seua repercussió en la salut. Identificar les modificacions estructurals, funcionals, psicològiques i de formes de vida associades al procés d'envellir. Conèixer els problemes de salut més freqüents en les persones majors. Seleccionar les intervencions cuidadores dirigides a tractar o a prevenir els problemes de salut i la seua adaptació a la vida diària mitjançant recursos de proximitat i suport a la persona anciana.
- Conèixer les cures pal·liatives i el control del dolor per prestar cures que alleugen la situació dels malalts avançats terminals.
- Pràctiques preprofessionals. En forma de rotatori clínic independent i amb una avaluació final de competències, als centres de salut, hospitals i altres centres assistencials que permeten incorporar els valors professionals, les competències de comunicació, l'assistència, el raonament clínic, la gestió clínica, el judici crític, i integrar en la pràctica professional els coneixements, les habilitats i actituds de la infermeria.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

En finalitzar el Practicum IV es pretén que el Graduat o Graduada d'Infermeria sigui capaç de i estigui motivat per proporcionar cures d'infermeria a la persona ia la família en aquelles situacions i / o patologies que requereixin l'assistència en els serveis especials, facilitant la recuperació i la reinserció a la vida quotidiana, promovent la salut i realitzant amb destresa les activitats d'infermeria pertinents en cada cas.

Amb l'assignatura Pràcticum IV, es culmina la formació pràctica en cures d'infermeria, en el nivell

especialitzat de salut, com un nivell integrat dins del procés assistencial. S'hi fa que l'alumnat aprengui estant en contacte directe amb una persona sana o malalta i la seva família. En aquesta unitat, intervenen totes les matèries relacionades amb el cicle vital. Un cop superat el Pràcticum IV, l'alumnat ha de trobar capacitat per oferir una atenció integral a la persona en l'àmbit mèdic-quirúrgic, i procurant la coordinació amb els nivells assistencials i la reinserció social i familiar de la persona atesa.

L'alumnat s'incorporarà a les Unitats Hospitalàries, exercint les activitats pròpies que es realitzen en el mateix, integrant-se en l'equip de treball i col · laborant en les diferents activitats que s'hi desenvolupen. Així mateix, participaran de les activitats d'administració i gestió dels serveis d'infermeria, manejant els sistemes de registre en general i la història de salut en particular, registrant totes les actuacions realitzades mitjançant les aplicacions informàtiques implementades al centre, en presència del professorat associat de ciències de la salut i identificant totes les situacions que poden afectar la seguretat del pacient.

Donades la diversitat de serveis i Hospitals es plantegen una sèrie d'objectius comuns a aconseguir en cada un dels serveis especialitzats i més s'han dissenyat una sèrie d'objectius específics a assolir en cadascuna de les unitats o serveis.

Els objectius comuns són:

- Responsabilitzar del seu aprenentatge i demostrar una actitud crítica i reflexiva.
- Reconèixer i identificar l'estructura física, l'organització i els documents de registres utilitzats en el servei.
- Conèixer les funcions de la figura del supervisor / a en la unitat.
- Conèixer els documents de caràcter avaluatiu, organitzatiu i de gestió utilitzats en les sales especialitzades.
- Conèixer i utilitzar les memòries anuals de l'equip assistencial.
- Treballar i integrar-se en l'equip multidisciplinari.
- Identificar i valorar les necessitats i / o problemes de la persona malalta en funció de la situació de salut, aplicant l'escolta activa amb enfocament de gènere.
- Proporcionar cures d'infermeria a les persones en el seu procés de malaltia des d'una perspectiva global i metodològica.
- Realitzar els procediments terapèutics amb destresa, tenint en compte les necessitats i la seguretat de les persones.
- Proporcionar a la persona i als seus familiars informació sobre els recursos d'autoajuda existents a la zona bàsica de salut i al Departament de Salut (o àrea sociosanitària corresponent).
- Desenvolupar la pràctica i incorporar els principis ètics i legals de la professió d'infermeria.
- Utilitzar els principis i procediments de qualitat i seguretat del pacient.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Organització de l'Assignatura

Atès la càrrega lectiva de l'assignatura, l'especificitat dels serveis en què es realitzen les pràctiques i fins i tot la diferent organització del treball en funció de l'Hospital, cal mantenir una formació guiada, supervisada i avaluada de forma coordinada tant entre els professors responsables com dels professionals que intervenen en la docència pràctica en les institucions sanitàries. A continuació oferirem una breu explicació sobre com es pretenen dur a terme i en quina seqüència les diferents activitats previstes durant el període en què es desenvolupi l'assignatura Pràcticum IV.

2. 2. Reunions de programació de l'assignatura en la FIP

3. Organització del pla de treball a l'hospital

Per establir les bases de l'organització de l'assignatura, s'han previst en el calendari i pla de treball tres subperíodos que es desenvolupen al llarg del període de pràctiques al centre al llarg d'un quadrimestre (60 dies). L'organització del pla treball en els tres subperíodes abans esmentats serà el següent:
PRIMER subperíode: L'objectiu fonamental de la primera setmana en els serveis centrals és poder prendre contacte amb la unitat: conèixer les característiques especials de les persones, poder tenir un contacte amb el diferent aparells, veure la distribució espacial, etc.
SEGON subperíode: En aquest període de les pràctiques l'objectiu fonamental és familiaritzar-se amb el funcionament normal dels serveis i unitats. Amb aquesta finalitat, juntament amb l'activitat assistencial es plantegen un seguit d'activitats que permetran implicar-se en les activitats realitzades pel personal d'infermeria. Sempre amb el respecte als pacients segons la Llei 1/2003 de Drets i informació al pacient, anem a començar a treballar amb els documents que componen la història clínica i amb l'atenció directa a les persones ateses, encara que sempre sota la supervisió del PACCS o l'infermer responsable.
TERCER subperíode: En aquest període final de les pràctiques assistencials, en aquest procés gradual d'adquisició de coneixements i competències s'ha de potenciar l'autonomia i us / les estudiants en el procés integral d'atenció a les persones. Per a això, es planteja la necessitat d'assumir, sota la tutela de la persona responsable o del / de la PACCS, la cura i l'atenció de la persona o grup de pacients de forma autònoma. Dins d'aquest període s'ha de reflexionar sobre la Qualitat de l'Atenció: realització de Check-list, protocols, ús de guies clíniques, etc.

4. Seminaris i tallers

Alhora es desenvoluparà un programa de seminaris i tallers a la Facultat d'Infermeria que serviran de reforç i de tutorització a les activitats que es realitzaran en els serveis hospitalaris. Amb aquesta finalitat s'han dissenyat diversos seminaris / taller, de tres o quatre hores de durada cadascun, per impartir a la sala de pràctiques de la FIP de la Universitat de València. En cadascun dels seminaris / taller es planteja una descripció general del mateix, els objectius que es pretén assolir, el guió amb l'estructura del contingut, la metodologia a emprar i les activitats procedimentals. Finalment, s'indica una sèrie de referències bibliogràfiques, guies de pràctica clínica i aquells enllaços d'interès que el / la estudiant hauria de consultar durant la preparació prèvia del seminari / taller. Tots aquests tallers seran impartits pel professorat responsable de l'asignatura.Además es planteja la realització d'altres seminaris, per part del Professorat Associat de Ciències de la Salut, que per les seves característiques (ús de determinats

mitjans materials, etc.) Es realitzaran en les institucions hospitalàries.

Es planteja una proposta inicial de seminaris:
1. Monitorització i valoració inicial del pacient hospitalari. Ús de fàrmacs en situacions d'urgències.
2. Atenció del part normal i atenció inicial al nounat.
3. Aspectes bàsics de cirurgia ginecològica.
4. Procediments d'infermeria en el xiquet de bolquers. Ús d'incubadores i material específic.
5. Seminari de radiologia i proves d'imatge.
6. Actuació davant d'accidents biològics, laborals, etc.
7. Valoració Nutricional Pacient Crític.

5. Exposició de treballs

Finalitzat el període de pràctiques Al final del període d'estada de l'alumnat a l'Hospital està previst que exposin per grups el treball sobre seguiment d'un episodi assistencial que hagin seleccionat d'entre els treballs individuals realitzats. Aquest treball haurà de ser lliurat al professorat responsable seguint les normes de presentació indicades al Manual de les pràctiques abans que la data de l'exposició.

6. Proves finals de simulació

La setmana següent a les exposicions del seguiment d'un episodi assistencial es proposa realitzar a la Sala de Pràctiques de la FIP proves de simulació amb efectes avaluatius sobre diferents procediments i / o experiències clíniques que han estat vistos al llarg de l'estada a l'Hospital o en els seminaris / taller i referits a l'atenció a la persona. En estes proves s'espera que els/les estudiant sàpien explicar la finalitat de les seues actuacions, la selecció del material necessari, la preparació del pacient, els possibles riscos i complicacions, els procediments i la informació a donar a la persona i als familiars, comptant per a això amb 15 minuts com a màxim. S'avaluarà també la neteja i arreplega dels materials deixant la sala de simulació en condicions adequades.
Cada grup d'estudiants triarà per sorteig un dels procediments a defendre per a ser avaluat (d'entre els 17 o 18 possibles).

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Pràctiques externes		100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	4,00	0
Elaboració de treballs en grup	74,00	0
Lectures de material complementari	20,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	4,00	0
Resolució de casos pràctics	6,00	0
TOTAL	**108,00**	

METODOLOGIA DOCENT

El pla d'estudis del títol de Grau en Infermeria per la Universitat de València assigna a la matèria Pràcticum IV una càrrega lectiva de 18 crèdits ECTS, que per la seva equivalència en hores (30 hores de treball de l'alumnat per cada crèdit ECTS) suposa 540 hores . Aquesta càrrega lectiva es distribueix al llarg del període que dura l'assignatura de la següent manera: 80% de presencialitat alumnat / professorat (432 hores), de les quals aproximadament el 80% (342 hores) es realitzen en forma d'estades en unitats clíniques, a càrrec del professorat associat de ciències de la salut, i les altres 90 hores a càrrec del professorat responsable de l'assignatura sota la modalitat de seminaris / tallers (70 hores) i tutories acadèmiques (20 hores).

El període lectiu per al Practicum IV s'ha fixat en el quart curs de Grau. Si considerem una dedicació de 6 hores al dia a l'Hospital, en horari de matí (de 8 a 15 hores) o de tarda (de 15 a 22 hores) que s'ocuparan de dilluns a divendres, més l'assistència als tallers al horari establert. A partir de la distribució temporal del pla d'estudis, es plantegen per a l'alumnat:

- 70 hores de docència en modalitat Laboratori (Grups de 15 estudiants). Docència en laboratori a grups de 15 persones, en el qual es plantegen el desenvolupament i / o tutorització dels productes elaborats als tallers i seminaris, permetent la incorporació dels diferents procediments, coneixements, destreses i habilitats que configuren finalment el programa de l' assignatura i que permetin l'aplicació pràctica dels continguts teòrics prèviament vistos relacionats amb els casos exposats

- 20 hores de docència en modalitat Tutoria acadèmica de seguiment, que permetin el seguiment de l'alumnat en el procés d'aprenentatge i en la tutorització dels treballs sol · licitats.

- 342 hores d'estada en institucions sanitàries ia la Comunitat, que permetin d'una banda el coneixement aspectes assistencials hospitalaris i per una altra la implicació dins de l'equip assistencial.

AVALUACIÓ

La evaluación del alumnado de esta asignatura requiere necesariamente la coordinación entre el profesorado responsable de la asignatura y el profesorado asociado de ciencias de la salud, e incluso la coordinación entre estos últimos y los profesionales que han compartido las enseñanzas prácticas con los y las estudiantes.

Las competencias se evaluarán teniendo en cuenta los objetivos que se propone la asignatura, tanto en lo que se refiere a conocimientos como habilidades instrumentales, expresivas y creativas. Cada actividad prescrita como evaluable en el Manual de prácticas será valorada por el profesorado con una puntuación numérica teniéndose en cuenta los criterios estipulados al efecto (por ejemplo, preparación de material, ejecución de la técnica, manipulación del registro, información a la persona, etc.). El Manual llevará incorporado una serie de documentos en forma de tablas evaluatorias del proceso de aprendizaje, con el fin de conseguir una evaluación lo más objetiva posible.

Se tendrá en cuenta, además, las consideraciones que haga el profesorado asociado de ciencias de la salud fruto de la observación directa y/o de la información proporcionada por los/las profesionales colaboradores, que se plasmarán en un breve informe sobre al alumno/a que se entregará al profesorado responsable al finalizar el periodo de prácticas.

El profesorado responsable de la materia será quien se encargue de la evaluación con carácter acreditativo, teniendo en cuenta los principios de la evaluación formativa y la evaluación sumativa.

A efectos de calificación numérica s**erá requisito imprescindible superar todos y cada uno de los apartados de la evaluación por separado** para poder superar la asignatura.

Cada uno de los apartados se valorará en una escala 1 a 10 mediante una rúbrica que estará a disposición del alumnado, y que tendrá un porcentaje en la nota final según la siguiente tabla:

Evaluación por parte del profesorado asociado de ciencias de la salud **45%**

a) Integración del alumnado en la unidad/servicio hospitalario. 10%

b) Control de asistencia. 5%

c) Cumplimiento de actividades en la unidad/servicio hospitalario. 15% 3

d) Otras actividades propuestas y exposición de trabajos. 5%

e) Conocimientos, habilidades y actitudes en los seminarios/taller. 5%

f) Tutoría de asignatura o académica y diario reflexivo. 5%

{2) Evaluación por parte del profesorado responsable de la asignatura **40%**

g) Actividades propuestas (memoria) 15%

h) Exposición de trabajo. 10%

i) Valoración contenidos teóricos mediante prueba escrita. 15%

3) Evaluación de la prueba de simulación (profesorado responsable y/o PACCS} 15%

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Brunner, L.S. Enfermería médicoquirúrgica. Ed. McGraw-Hill/Interamericana, 2005.
- Chocarro González, Venturini Medina C. Procedimientos y cuidados en Enfermería Médico-Quirúrgica. Elsevier, 2006.
- Fenton Tai MC, León Román C.A., Temas de Enfermería Médico-Quirúrgica. Ed.Ciencias Médicas, 2005.
- Fuente Ramos M. Enfermería médico-quirúrgica . Ed. DAE (Difusión Avances Enfermería) , 2009
- Harrison. Principios de Medicina Interna Ed. Mc Graw Hill, 2010.
- Jhonson, JY. Manual de Enfermería Médico-Quirúrgica. Ed. McGraw-Hill/Interamericana, 2001
- Rayón Valpuesta E. Manual de Enfermería Médico Quirúrgica. Vols. I-III. Madrid: Síntesis, 2002.
- Roig Osca M.A. et al. Estrategias terapéuticas en Medicina de Urgencias. Hospital La Fe. 2006.
- Swearingen, P L. Manual de enfermeria médico-quirúrgica: intervenciones enfermeras y tratamientos interdisciplinarios. Elsevier, D.L. 2008